Trafi Liikenteen turvallisuusvirasto
Trafiksäkerhetsverket

LAUSUNTO

Päiväys/ Datum 16.10.2017

Liikenne- ja viestintävaliokunta
tiistai 17.10.2017 klo 12:00

Dnro/Dnr TRAFI/158510/04.04.05.01/2017

Viite/ Referens VNS 7/2017 vp / Asiantuntijapyyntö

Valtioneuvoston selonteko keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta vuoteen 2030

Liikenne- ja viestintävaliokunta on kutsunut Liikenteen turvallisuusvirasto Trafin asiantuntijana kuultavaksi asiassa. Trafi kiittää mahdollisuudesta lausua.

Taakanjakosektorin merkittävin päästövähennyspotentiaali on todettu olevan liikennesektorilla. Tämän vuoksi tavoitteena on vähentää liikenteen päästöjä noin puolella vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoden 2005 tilanteeseen. Keskeiset keinot liikenteen päästöjen vähentämiseksi ovat fossiilisten polttoaineiden korvaaminen uusiutuvilla ja vähäpäästöisillä vaihtoehdoilla sekä ajoneuvojen ja liikennejärjestelmän energiatehokkuuden parantaminen.

Liikennettä koskevien vuoden 2030 päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan laajalti uusia toimenpiteitä. Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmassa esitetyt liikennettä koskevat lisätoimet ja niistä erityisesti Parlamentaarisen liikenneverkon rahoitusta arvioivan työryhmän väliraportin myötä esitetyt toimet ovatkin kannatettava ja tarpeellinen lisäys Kansallisessa energia- ja ilmastostrategiassa esitettyihin, pääasiassa informaatio-ohjaukseen painottuviin toimiin.

Toimet kohdistuvat erityisesti tieliikenteeseen, jossa päästöjen määrä ja päästövähennyspotentiaali ovat suurimpia. Keskeinen keino tieliikenteen päästöjen vähentämiseksi on ajoneuvokannan uudistaminen vähäpäästöisempään suuntaan. Suomen ajoneuvokanta on yksi Euroopan unionin vanhimmista ja kannan ikä on jatkanut tasaisesti vanhenemistaan. Tehokkain keino autokannan uudistamiseksi on autojen kierron nopeuttaminen. Samalla kun edistetään vähäpäästöisiä ajoneuvohankintoja, tulisi kehittää ajoneuvojen jatkuvaa kierrätystä autokannan kasvun hillitsemiseksi. Ennusteiden mukaan henkilöautokantamme jatkaa kasvuaan, ikääntymistään ja ylittää 2030 tienoilla kolmen miljoonan auton rajan, jos kasvua ei hillitä. Trafi näkee myös, että henkilöautoilun hinnoittelun päästöohjaavuutta tulisi lisätä ja painopistettä tulisi siirtää hankinnasta käyttöön.

Koska ajoneuvokanta uusiutuu hitaasti, vaihtoehtoisia käyttövoimia vuonna 2030 koskeviin tavoitteisiin johtavalle uralle on tärkeä päästä nopeasti. Liikennekäytössä olevista henkilöautoista vaihtoehtoisilla käyttövoimilla tai polttoaineilla toimivien henkilöautojen osuus oli Suomessa vuonna 2016 noin 0,3 prosenttia. Suunnitelman toimenpiteiden lisäksi työsuhde- ja yritysautosegmenttiin vaikuttaminen olisi tärkeää vähäpäästöisten vaihtoehtoisilla käyttövoimilla toimivien käytettyjen autojen markkinoiden luomiseksi ja kiertonopeuden kasvattamiseksi. Tämä muokkaisi myös tehokkaasti Suomen autokantaa.

Yhtenä suunnitelman toimenpiteenä on kehittää autokauppiaille Green Deal malli, joka ohjaisi esittelemään asiakkaille vähäpäästöisiä ajoneuvovalintoja. Trafi näkee, että malliin olisi tärkeää liittää CO_2 -päästöjen ilmoittaminen markkinoinnissa sekä nykyisen henkilöautojen energiamerkinnän uudistaminen yhteistyössä alan toimijoiden kanssa.

Suunnitelma toimeenpanon yhteydessä on tärkeää ylläpitää keskustelua kustannustehokkuudesta sekä seurata tiiviisti liikenteen päästövähennystavoitteiden toteutumista, toimenpiteiden riittävyyttä ja niiden vaikutuksia.

Katja Lohko-Soner
Johtava asiantuntija